

Поняття ризиків та основні концепції управління ризиками та невизначеністю

Марія Бездень

здобувач I курсу, МЕН-ОПГ-23-дст,
ВНЗ Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: BezdenMV@krok.edu.ua
Науковий керівник:...

Оксана Кириченко

доцент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: oksanaks@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-5244-8323

Підприємства та організації зіштовхуються з різноманітними ризиками, які можуть виникати не лише в національному, а й в міжнародному контексті. Розуміння типів ризиків та їх потенційних наслідків дозволить забезпечити стійкість підприємства. Управління ризиками стає ключовим елементом стратегічного планування та успішного функціонування бізнесу. Дослідження цієї теми дозволить розробити ефективні стратегії запобігання та мінімізації можливих загроз для організаційного успіху.

Об'єктом дослідження є сучасна практика управління ризиками та невизначеністю в бізнес-організаціях.

Предметом дослідження є типи ризику та визначення цього поняття в науковій сфері.

Метою дослідження є чітке визначення терміну «ризик» у контексті бізнес-організацій, а також визначення потенційних наслідків ризиків та організацій. Для досягнення мети дослідження в роботі поставлено та вирішено наступні завдання:

- 1) Розглянути визначення терміну "ризик" в контексті бізнес-організацій;
- 2) Систематизувати типи потенційних ризиків;
- 3) Проаналізувати можливі наслідки ризиків;
- 4) Ідентифікувати джерела ризиків.

В сучасних умовах економічної нестабільності та зростаючого ризикового середовища, питання управління ризиками та невизначеністю стають ключовими для ефективного функціонування підприємств та організацій. Визначення поняття «ризик» еволюціонувало разом із здобутками в дослідженні даного терміну. Один спосіб розуміння ризику - це невизначеність щодо діапазону можливих результатів: можуть трапитися кілька різних подій, які неможливо передбачити. Якщо лише одна із них є "правильним" результатом, то можна говорити про "ризик" того, що може трапитися будь-що інше. Деякі дослідники говорять про ризик і невизначеність як про однаковий тип речей, проте як інші роблять відмінність. Одна точка зору полягає в тому, що ризик передбачає, що щось можна виміряти, тоді як невизначеність передбачає, що цього не можна зробити.

Якщо ми хочемо мати конкретні показники негативного ризику, нам слід розглядати показники, які враховують лише невдачі. Це приводить нас до метрик, таких як "Value at Risk" або VaR [2]. Це визначається як максимальна очікувана втрата протягом певного часового горизонту з певною ступенем впевненості. Воно використовується банками та страховими компаніями для визначення того, скільки капіталу їм слід утримувати.

Щоб забезпечити стійкість підприємства в умовах складного економічного середовища необхідно розуміти які ризики можуть виникати. Ризики поділяють на фінансовий, стратегічний, операційний, репутаційний та технологічний.

Стратегічні ризики – це категорія невизначеностей, що можуть впливати на життєздатність організації. Наприклад, процеси злиття чи поглиблення підприємств зазвичай стикаються зі значущими труднощами, і більшість таких подій не досягає очікуваних переваг, перевищуючи 80% [4].

Фінансові ризики – це ризики, які можуть впливати на фінансову стійкість та життєздатність підприємства. Ці ризики можуть виникати як за змін в зовнішньому середовищі так і за рішень прийнятих всередині компанії [1].

Операційні ризики — це потенційна загроза збитків через недоліки або збої у внутрішніх процесах, людях, системах або певні зовнішні події, що впливають на організацію. Ефективне управління операційним ризиком включає захист від таких загроз, як втрата даних, шахрайські транзакції та фішинг.

Зовнішнє шахрайство: Ризики, пов'язані з шахрайською діяльністю зовнішніх сторін, як-от кібератаки, крадіжка особистих даних і підробка.

Зайнятість та охорона праці: Ризики, пов'язані з проблемами, пов'язаними з працевлаштуванням, дискримінація, нещасні випадки на виробництві та порушення трудового законодавства.

Збої системи та процесів: Ризик, що виникає внаслідок помилок або недоліків у системах, процесах або технічній інфраструктурі організації, які призводять до помилок, зломів або порушень безпеки даних.

Репутаційні ризики – це ризики пов'язані із втратою певного репутаційного іміджу компанії на ринку. Репутаційні ризики є доволі всеохоплюючі та значущі, оскільки можуть вплинути на функціонування всієї компанії [3].

Узагальнюючи зазначене, приходимо до висновку, що поняття "ризик" в еволюції співзвучно з розвитком наукових досліджень стало важливою основою адаптації до змін. Ефективне управління ризиками передбачає аналіз та управління різними видами ризиків, включаючи стратегічні, фінансові, операційні, репутаційні та технологічні. Для забезпечення стійкості підприємства в умовах складного економічного середовища необхідно ретельно розуміти та управляти різноманітними видами ризиків.

Ключові слова: ризик, невизначеність, сутність ризику, типи ризиків, VaR.

Список використаних джерел

1. Бабенко В.А., О.В. Литвиненко (2019). Фінансові технології: сутність, види, переваги та ризики/ Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. С.7-15.
2. Bohdan I. Lohvinenko.(2024). *Analysis of economic and mathematical models of monetary stimulation for the development of smart industry.* Economy of Industry, URL: ojs.econindustry.org
3. Голішевська А. В. Соціокультурні чинники формування політичної репутації в контексті демократичного розвитку українського суспільства : Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Київ, 2020. 225 с
4. Лобунець , Т. В., Мединська , Т. І., & Рейкін, . В. С. (2024). Аналіз ризиків інноваційних проєктів в українському менеджменті та маркетингу: стратегічні аспекти. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/897>